

മഹാത്മാഗാന്ധി ദേശീയ ഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി (കേരളം)
 മൂന്നാം ഫ്ലോർ, റവന്യൂ കോംപ്ലക്സ്, പബ്ലിക് ഓഫീസ് കോംപൗണ്ട്,
 തിരുവനന്തപുരം -33
 ഫോൺ: 0471-2313385, 1800 425 1004 (Helpline), ഫാക്സ്: 0471-2312385
 ഇ-മെയിൽ: mgnrega.kerala@gov.in, mgnregakerala@gmail.com

തിരുവനന്തപുരം
 തീയതി : 24-07-2023

സർക്കുലർ

'നീരുറവ്'-നീർത്തടാധിഷ്ഠിത സമഗ്ര വികസന പദ്ധതി -തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ മാർഗരേഖ

സംസ്ഥാനത്തെ 941 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിലും നീരുറവ് പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി സമഗ്ര പദ്ധതി രേഖകൾ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുണ്ട് . ജിഐഎസ് അടിസ്ഥാനമാക്കിയ സർവ്വേയുടെയും , നീരുറവ് പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി നടത്തിയ വിവിധ സർവ്വേകളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ ധാരാളം പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനായി DPR - ൽ ഉൾക്കൊള്ളിച്ചിട്ടുണ്ട് . ഇവ സമയബന്ധിതമായും മുൻഗണനാ ക്രമം അനുസരിച്ചും നടപ്പിലാക്കിയാൽ മാത്രമേ പദ്ധതിയുടെ ഉദ്ദേശലക്ഷ്യങ്ങൾ പൂർണ്ണമാവുകയുള്ളൂ.

വിശദമായ പദ്ധതിരേഖ തയ്യാറാക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി വിവിധ സംഘടനാ സംവിധാനങ്ങൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. നീർത്തട അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ, നീർത്തട കമ്മിറ്റികൾ, ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തലത്തിലെ കോർഡിനേഷൻ കമ്മിറ്റി തുടങ്ങിയവ ഈ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഭാഗമായി രൂപീകരിച്ചതാണ്. പദ്ധതിയിലെ തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഫലപ്രാപ്തി എന്നത് ഈ സംഘടനാ സംവിധാനത്തിന്റെ കാര്യക്ഷമമായ പ്രവർത്തനത്തെക്കൂടി ആശ്രയിച്ചാണ് ഇരിക്കുന്നത്. പദ്ധതി നിർവഹണഘട്ടത്തിലും അതോടൊപ്പം തന്നെ ആസ്തികളുടെ തുടർ പരിപാലനത്തിനും ഈ സംഘടനാസംവിധാനങ്ങൾക്ക് സജീവമായ പങ്ക് വഹിക്കാനുണ്ട്. ഇതോടൊപ്പം തന്നെ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്നതാണ് വിവിധ വികസന വകുപ്പുകളുടെ സംയോജനവും ജനപ്രതിനിധികളുടെ പൂർണ്ണമായ പങ്കാളിത്തവും.

നിലവിൽ നീരുറവ് പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ള സമഗ്ര പദ്ധതി രേഖയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശാസ്ത്രീയമായി അപഗ്രഥിച്ച് ഈ സാമ്പത്തികവർഷം (2023-24) തുടങ്ങി അടുത്ത മൂന്ന് വർഷങ്ങൾ (2024-25, 2025-26, 2026-27) കൊണ്ട് പൂർത്തീകരിക്കുന്ന രീതിയിൽ ഈ പ്രവൃത്തികൾ ആക്ഷൻ പ്ലാനുകൾ ആയി മാറ്റപ്പെടണം. ഇതിനായി ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ രൂപീകരിച്ചിട്ടുള്ള ടെക്നിക്കൽ കമ്മിറ്റികളുടെ സഹായത്തോടെ ഡിപിആറിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയ പ്രവൃത്തികളെ സംബന്ധിച്ച് വിശദമായ പരിശോധന നടത്തേണ്ടതാണ്.

I. DPR പരിശോധിക്കുമ്പോൾ താഴെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ പ്രത്യേകമായി ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്

- പ്രദേശത്തിന്റെ ഭൂപ്രകൃതിയനുസരിച്ചും, പ്രദേശത്തിന്റെ ആവശ്യകതയ്ക്ക് അനുസരിച്ചുമാണോ പ്രവൃത്തികൾ ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്?
- പ്രദേശത്തിന്റെ ശാസ്ത്രീയവും സമഗ്രവുമായ പരിപാലനത്തിനു ആവശ്യമായ പ്രവൃത്തികൾ ആവശ്യമായത്ര എണ്ണം/ആവശ്യമായ പ്രദേശങ്ങളിൽ ആക്ഷൻ പ്ലാനിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടോ?
- നീർച്ചാലുകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള പ്രവൃത്തികളിൽ നീർച്ചാലിന്റെ തുടക്കം മുതൽ നീർച്ചാൽ അവസാനിക്കുന്നതു വരെയോ അല്ലെങ്കിൽ പഞ്ചായത്തിന്റെ അതിർത്തി വരെയോ ഉള്ള സ്ഥലങ്ങൾക്കായി സമഗ്ര പദ്ധതിയാണോ തയ്യാറാക്കിയിട്ടുള്ളത്?
- പ്രസ്തുത നീർച്ചാലിൽ പരമാവധി നീരൊഴുക്കിന് അനുസൃതമായി ആഴം/ വീതി എന്നിവ ഉണ്ടോ? ഇല്ലെങ്കിൽ ഇവയ്ക്കായുള്ള പദ്ധതികൾ (location ഉൾപ്പെടെ) ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ടോ?
- ജലനിർഗമന/ സംരക്ഷണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് ഉതകുന്ന രീതിയിൽ നീർച്ചാലിന്റെ തുടക്കം മുതൽ ഔട്ട്ലറ്റ് വരെ ആവശ്യമായ Temporary (Brushwood /Logwood Check Dam) Semi Permanent (Loose Boulder / Jungle Stone Check Dams) Permanent (Concrete) നിർമ്മിതികൾ ആക്ഷൻ പ്ലാൻ ന്റെ ഭാഗമായി ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടോ? (ഇത്തരത്തിൽ പ്ലാനുകൾ തയ്യാറാക്കുകയും നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് മുമ്പ് ഒരു കിലോമീറ്റർ വരെയുള്ള റീച്ചുകളായി ഇതിനെ തിരിച്ചുകൊണ്ട് വർക്കുകൾ ക്രിയേറ്റ് ചെയ്യാവുന്നതാണ്. ഇത്തരത്തിൽ ഒന്നുമുതൽ രണ്ടു വർഷംകൊണ്ട് ഒരു നീർച്ചാലിന്റെ എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളും പൂർത്തീകരിക്കുന്ന രീതിയിൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യണം)
- നീർച്ചാലുകൾ, കളങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയുടെ വൃഷ്ടിപ്രദേശങ്ങളിൽ ആവശ്യമായ പരിപാലന പ്രവൃത്തികൾ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടോ?
- വനവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അടുത്ത വർഷത്തേക്കുള്ള തൈകളുടെ ഉത്പാദനം നടന്നുവരുന്നോ എന്നും അടുത്തവർഷം മുതൽ നടാൻ ഉപയോഗിക്കുന്ന തൈകൾക്ക് മിനിമം 12 മുതൽ 18 മാസം വരെ പ്രായം ഉണ്ടെന്നു ഉറപ്പാക്കുകയും വരും വർഷങ്ങളുടെ മെയിന്റനൻസ് ഉൾപ്പെടെയാണോ ആക്ഷൻ പ്ലാനിൽ ഉൾക്കൊണ്ടിട്ടുള്ളത് എന്നും പരിശോധിക്കുക.

II. മേൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള തിരുത്തൽ പ്രക്രിയ / പ്രവൃത്തികളുടെ കൂട്ടിച്ചേർക്കൽ കഴിഞ്ഞാൽ വിവിധ വർഷങ്ങളിലേക്കുള്ള ആക്ഷൻ പ്ലാനുകൾക്ക് രൂപം കൊടുക്കേണ്ടതാണ്. ഇപ്രകാരം ആക്ഷൻ പ്ലാനുകൾ തയ്യാറാക്കുമ്പോൾ മുൻഗണനാ ക്രമമനുസരിച്ച് പ്രവൃത്തികൾ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിനായുള്ള പ്രവർത്തന കലണ്ടർ സീസണൽ കലണ്ടർ ഉൾപ്പെടെ ഉൾപ്പെടെ തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. (ഉദാഹരണമായി വൃക്ഷവല്കരണം - ജൂൺ മുതൽ,

മഴവെള്ള റീചാർജിങ് പ്രവർത്തികൾ - Sept -Oct, & Nov- Dec

നീർച്ചാലിൽ ഉള്ള പ്രവർത്തികൾ - DEC - MAY)

ഈ സാമ്പത്തിക വർഷത്തേ ആക്ഷൻ പ്ലാൻ നിലവിൽ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടതിനാൽ ആവശ്യമെങ്കിൽ അഡിഷണൽ ആക്ഷൻ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കേണ്ടതാണ്. ഈ ആക്ഷൻ പ്ലാനുകൾക്ക് ഗ്രാമസഭ മുതൽ ജില്ലാതലം വരെയുള്ള അംഗീകാരം ആഗസ്റ്റ് മാസത്തിനകം വാങ്ങേണ്ടതും ആണ്

III. ഇത്തരത്തിൽ അംഗീകാരം കിട്ടിയ ആക്ഷൻ പ്ലാനുകളെ Ridge to Valley Demarcation ഉപയോഗിച്ച് മാറ്റേണ്ടതും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള പ്രകൃതി വിഭവ പരിപാലനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവർത്തികൾ ഏറ്റവും ഉയർന്ന പ്രദേശത്തിൽ നിന്ന് (Upper Ridge Area) ആരംഭിക്കേണ്ടതും ആണ്

IV. ആക്ഷൻ പ്ലാനിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി നടപ്പിലാക്കുന്ന എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളും സമഗ്രവും അതോടൊപ്പം തന്നെ വ്യക്തമായും ദൃശ്യമായും നേട്ടങ്ങൾ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാൻ കഴിയുന്നവയും ആയിരിക്കണം. ഈ നേട്ടങ്ങൾ വ്യക്തമായി മനസ്സിലാക്കുന്നതിന് ഭാവിയിൽ ഉപയോഗിക്കുന്നതിനു ഉതകുന്ന തരത്തിൽ കൃത്യമായ അടിസ്ഥാന വിവരങ്ങൾ (Baseline data) DPR ൽ ഉണ്ടാവുകയും വേണം

V . കൃഷി, മൃഗസംരക്ഷണം, ക്ഷീരവികസനം, ജലസേചനം, മണ്ണ് സംരക്ഷണം, ഫിഷറീസ്, ശുചിത്വമിഷൻ, കുടുംബശ്രീ, ഫോറസ്റ്റ്, സാമൂഹ്യ ക്ഷേമം, തുടങ്ങിയ വകുപ്പുകളുടെയും തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങളുടെയും വിവിധ പദ്ധതികളുമായുള്ള സംയോജന സാധ്യതകൾ കണ്ടെത്തി ആയതിനുള്ള പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കണം

VI . പദ്ധതിയിലെ നേട്ടങ്ങൾ കൂടുതൽ ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് എത്തുന്നതിനായി ചില നിർദ്ദിഷ്ടലക്ഷ്യങ്ങൾ ആക്ഷൻ പ്ലാനുകളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ക്യാമ്പയിൻ മോഡിൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏറ്റെടുക്കാവുന്നതാണ്
ഉദാഹരണമായി

- സമ്പൂർണ്ണ കിണർ റീചാർജിങ്
- പഞ്ചായത്തിലെ മുഴുവൻ നീർച്ചാലുകളുടെയും വീണ്ടെടുപ്പും സമഗ്ര പരിപാലനവും
- എല്ലാ പൊതു കുളങ്ങളുടെയും ജലാശയങ്ങളുടെയും പുനരുദ്ധാരണം
- മുഴുവൻ പൊതു കെട്ടിടങ്ങളിലും മേൽക്കൂര മഴവെള്ള സംഭരണികൾ
- ലഭ്യമായ എല്ലായിടങ്ങളിലും/ എല്ലാ വാർഡുകളിലും പച്ചത്തുരുത്ത് / വനവൽക്കരണം എന്നിവ ഏറ്റെടുക്കുകയും, കുറഞ്ഞത് 90 ശതമാനമെങ്കിലും അതിജീവനം ഉറപ്പുവരുത്തുകയും ചെയ്യുക
- ഫലവൃക്ഷതൈകളുടെ ഉൽപാദനവും ഏരിയ വിപുലീകരണം
- തെങ്ങ് കൃഷി വ്യാപനവും നല്ലിയിടകളിൽ മികച്ചയിനം തൈകളുടെ ഉൽപാദനവും
- ബഡ്ജിറ്റ്, ഗ്രാഫ്റ്റിംഗ് എന്നിവയിൽ തൊഴിലാളികളെ പരിശീലിപ്പിക്കുകയും കൂടുതൽ വിളവ് തരുന്ന (HYV) ഫലവൃക്ഷതൈകളുടെ ഉൽപാദനവും നട്ടുപിടിപ്പിക്കലും

- വനവൽക്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ മുളകൾ കൂടുതലായി ഉൾപ്പെടുത്തുകയും, കർഷകർക്ക് സാമ്പത്തികമായി നേരിട്ട് നേട്ടം കിട്ടുന്ന രീതിയിൽ ഇവ വെച്ചു പിടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക
- കണ്ടലുകൾ ആവശ്യമായ സ്ഥലങ്ങളിൽ നട്ട് പരിപാലിക്കുക
- തീരദേശ പ്രദേശങ്ങളിൽ കാറ്റാടി പോലുള്ള മരങ്ങൾ ബ്ലോക്ക് പ്ലാന്റേഷൻ/ലൈൻ പ്ലാന്റേഷൻ ആയി ഏറ്റെടുക്കുക
- പഞ്ചായത്തിലെ എല്ലാ തരിശുനിലങ്ങളും കൃഷിയ്ക്ക് ഉപയുക്തമാക്കുക, തരിശുരഹിത പഞ്ചായത്ത്
- തരിശു ഭൂമിയിൽ കൃഷി ആവശ്യത്തിനായി വെള്ളം ലഭിക്കുന്നതിനായി ഇറിഗേഷൻ ചാനലുകളുടെ നിർമ്മാണം/പുനരുദ്ധാരണം, കുളങ്ങൾ, കിണറുകൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തുക
- മിഷനിൽ നിന്ന് നൽകിയിട്ടുള്ള ശാസ്ത്രീയമായ ഡിസൈൻ അനുസരിച്ചുള്ള കാലിത്തൊഴുത്തുകൾ
- അർഹരായ എല്ലാ ക്ഷീര കർഷകർക്കും അസോള ടാങ്കുകൾ
- സ്വയംസഹായ സംഘങ്ങൾക്കുള്ള വർക്ക് ഷെഡ് നിർമ്മാണം
- ഗ്രാമീണ ചന്തകൾ
- പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗ സങ്കേതങ്ങളുടെ സമഗ്ര വികസനം, ഖര-ദ്രവ മലിന്യ സംസ്കരണ സംവിധാനങ്ങൾ (സംയോജിത പദ്ധതി എന്ന നിലയിൽ)
- തൊഴിലാളികളുടെ നൈപുണ്യ വികസനത്തിനായി ഉന്നതി സ്കീമുൽ ഉൾപ്പെടുത്തി പരിശീലനങ്ങൾ
- ഒരു പഞ്ചായത്തിന് ആവശ്യമുള്ള Skilled, Semiskilled തൊഴിലാളികളെ സൃഷ്ടിക്കുക എന്ന ഉദ്ദേശലക്ഷ്യത്തോടെ മികവ് പദ്ധതി ആവശ്യാനുസരണം സംഘടിപ്പിക്കുക, വിദഗ്ദ്ധ തൊഴിലാളികളുടെ ലേബർ ബാങ്കുകൾ രൂപീകരിക്കുക
- മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിൽ ഊന്നൽ നൽകിയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിലെ സമ്പൂർണ്ണമായും ഉറവിട മാലിന്യസംസ്കരണം ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് വ്യക്തിഗത കമ്പോസ്റ്റ് പിറ്റുകളും സോക്പിറ്റുകളും പൊതുസ്ഥലങ്ങളിലെ മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിന് ആവശ്യമായ എല്ലാ സ്ഥലങ്ങളിലും തുണുർമുഴി കമ്പോസ്റ്റുകൾ.
- മാതൃകാ അംഗൻവാടികളുടെ നിർമ്മാണം
- എല്ലാ അംഗൻവാടികളിലും ശിശു സൗഹൃദ ശുചിമുറികൾ
- അംഗൻവാടികളിൽ ന്യൂട്ടി ഗാർഡൻ
- ഗവൺമെന്റ് സ്കൂളുകളുടെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനത്തിനായി കോമ്പൗണ്ട് വാൾ, പാചകപ്പുര, കളിസ്ഥലങ്ങൾ, ശൗചാലയങ്ങൾ, മഴവെള്ള സംഭരണികൾ, മരങ്ങൾ വെച്ചുപിടിപ്പിക്കുക എന്നിവ

VII. പദ്ധതി പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടക്കുമ്പോഴും നടപ്പാക്കി കഴിഞ്ഞും സ്ഥിരമായ ഒരു വിലയിരുത്തൽ പ്രക്രിയ ഈ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി നടത്തേണ്ടതാണ്. കൃത്യമായ ഇടവേളകളിൽ നടത്തേണ്ട ഈ നിരീക്ഷണ വിലയിരുത്തൽ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പ്രദേശത്തുണ്ടാകുന്ന മാറ്റങ്ങൾ അടി അടയാളപ്പെടുത്തുന്നതിനു താഴെപ്പറയുന്ന സൂചികകൾ ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.

- കിണറുകളിലെ ജലനിരപ്പ്, വേനൽക്കാലത്ത് വറ്റിപ്പോകുന്ന കിണറുകളുടെ എണ്ണം

- നീർച്ചാലുകളിലെ നീരാഴ്ചക്കിന്റെ അളവ്, വേനൽക്കാലത്ത് വറ്റിപ്പോകുന്ന നീർച്ചാലുകളുടെ വിവരങ്ങൾ
- വൃക്ഷമേലാപ്പ് (Tree cover) ഉള്ള പ്രദേശത്തിന്റെ അളവിലുണ്ടാകുന്ന മാറ്റം
- തരിശിട്ടിരിക്കുന്ന കൃഷിഭൂമിയുടെ അളവിലെ മാറ്റം
- കൃഷിയിലെ ആകെ ഉൽപാദനത്തിലും ഉൽപാദനക്ഷമതയിലും ഉണ്ടാകുന്ന മാറ്റങ്ങൾ
- പാൽ മുട്ട ഇറച്ചി എന്നിവയുടെ ലഭ്യതയിലെ മാറ്റങ്ങൾ
- തീറ്റപ്പുൽ കൃഷി വ്യാപനം
- പ്രദേശത്തെ ദരിദ്രകുടുംബങ്ങൾ, കർഷകർ തുടങ്ങിയവരുടെ വരുമാനത്തിലും ജീവിതനിലവാരത്തിലും ഉണ്ടാകുന്ന വർദ്ധനവ്

പദ്ധതിയുടെ പൂർണ്ണമായ ലക്ഷ്യപ്രാപ്തി കൈവരിക്കണമെങ്കിൽ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഗുണഭോക്താക്കളുടെ പരിപൂർണ്ണമായ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പാക്കേണ്ടത് അനിവാര്യമാണ്. ഇതിനായി പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി രൂപീകരിച്ച നീർത്തട അയൽ കൂട്ടങ്ങൾ, നീർത്തട കമ്മിറ്റികൾ എന്നിവയുടെ പങ്കാളിത്തം എല്ലാഘട്ടങ്ങളിലും ഉറപ്പുവരുത്തണം. കൃത്യമായ ഇടവേളകളിൽ ഈ കമ്മിറ്റികൾ യോഗം ചേർന്ന് പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്തുകയും ആവശ്യമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്യാൻ കഴിയണം. കുളങ്ങൾ, വർക്ക് ഷെഡ്, ഗ്രാമീണ ചന്ത പോലുള്ള പ്രവൃത്തികളിൽ കൃത്യമായ ഉപഭോക്തൃസംഘങ്ങൾ ഉണ്ടാവുകയും രേഖകൾ സൂക്ഷിക്കുകയും ആസ്തികളുടെ കൃത്യമായ പരിപാലനവും ഉറപ്പുവരുത്തുകയും ചെയ്യുക. ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് സാമ്പത്തിക നേട്ടം ലഭിക്കുന്ന പദ്ധതികൾക്ക് ഊന്നൽ നൽകിയാൽ പൂർണ്ണമായ പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പിക്കാൻ കഴിയും. നീരുറവു പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി മേൽപ്പറഞ്ഞ തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങൾ അടിയന്തിരമായി ഏറ്റെടുക്കുവാൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

MISSION DIRECTOR